

Tajvan, WSD – életre szóló élmény

Lassan már pár hónap is eltelt azóta, hogy repülőgépünk landolt a portugál telepések által Ilha Formosa, vagyis „Gyönyörű Sziget” névre keresztelt ország repterén. Ennyi idő alatt sok élmény és emlék kikristályosodott már. Egyébként joggal nevezték gyönyörűnek, hiszen valóban csodálatos hely ez, nemcsak a természeti adottságok, de a kultúra, emberiség, szellemiség tekintetében is.

Csak néhány adalék előljáróban a *World Stage Design 2017* rendezvénysorozatának helyszínt biztosító államról, mely jelenleg az OISTAT központja is. Nagyjából 35 000 km²-es területű sziget a Dél-kínai-tengeren. Négy nemzetközi repülőtér (és még rengeteg kisebb), 300 km/h sebességgel közlekedő gyorsvasút, nagyjából 20 milliós lakosság. A világ országai között a GDP-ranglistában jelenleg 22. helyezett. Tajpei, a főváros kiváló infrastrukturális és tömegközlekedési rendszerrel büszkélkedhet. Eltévedni szinte lehetetlen. A színek és a latin betűk pusztja ismeretével (a metróvonalakat színekk

► A tajvani Nemzeti Színház

jelölök) már lehetetlen eltévedni a fővárosban. Persze az angol nyelv ismerete itt is előnyt jelent.

Először hadd ejtsék néhány szót az OISTAT helyi titkárságának munkájáról. A szervezés kiváló és nagyon felhasználóbarát. A titkárságot vezető négy hölgy és további munkatársaik – azt gondolom – nagyszerű munkát végeztek. Némelyükkel egy gyors riportot is készítettünk, mely felkerült a vlogunkba is. Csak egy „apróság” a szervező csapat kreatív innovativitásával kap-

csolatban: a térképpel ellátott ajándék WSD-levelező. A kimondva egyszerűnek hangzó ötlet ott a helyszínen, ahol szinte mindennap 80-90%-os a páratartalom (szubtrópusi éghajlatról beszélünk) – és egy kicsi emelkedőtől már úgy csepegnek az izzadságcseppek az ember homlokán, mint otthon egy félórás futás után –, igencsak felértékelődik, és a családnak sem rossz szüvenír. Az egyik felületére nyomtatott térkép pedig az egyetemi kampusz területén való tájékozódásban volt nagyon nagy segítség. Így, mivel már

► Esti utcakép

úgyis kézben volt, csak egy pillantást kellett vetni rá, ha A-ból B-be akartunk eljutni.

Az OISTAT kongresszusán való részvétel során tudatosult bennem egy különös dolog, amely az OISTAT egyik nagyszerű előnye. Elnézve a hozzászólásokat és a szakemberek egymás közötti kommunikációját azt éreztem, hogy bár ez egy nemzetközi szervezet, mégis családi légkörben történik mindez. Persze Magyarországon ez ismerős lehet, hiszen mondhatni „mindenki ismer mindenkit”, de ugyanezt egy világszéles szakmai fórumon konstatálni felemelő érzés. Így az OISTAT nemcsak egy szervezet, nemcsak intézmények összessége, hanem sokkal inkább egy közösség. A legutóbbi promóciós rövidfilm is ezt erősítette meg bennem, amelyben elhangzik, hogy egymás megértésének, megismerésének lehetősége milyen fontos motiváció. Érdemes ezt az anyagot megnézni az internet valamely videomegosztó felületén, mert az OISTAT lényegét nagyon hatékony módon közvetíti.

→ A másik fontos momentum, melyet szeretnék kiemelni, az a sokszínőség. Persze elsöre közhelyszerűen hangzik, de számomra most tudatosult ennek a lehetősége. Ugyanis hajlamosak vagyunk arra, hogy úgymond „belekérgesedjünk” a magunk megszokott közegébe, legyen az egy kőszínház, szakmai környezet, társadalmi közeg vagy bármi egyéb. Korábban én magam sem szerettem a „színház” szavunkat, mert valami felszínességet fejezett ki számomra. Valaminek a SZÍNE (és fonákja), mondja a magyar nyelv. Ez lenne a színház? De új tartalommal telt meg e néhány napban ez a szó számomra. A sokSZÍNűség lehetősége. Ez is az OISTAT egyik fontos inspirációs forrása. Persze tudom, hogy a színház szavunk a színészetből ered, de azt kell mondanom, hogy amellet, hogy axiómaként kezeljük a

► Tajpei látképe az egyetemi kampuszról

színész, a színjátszás elsőségét, mint aki „a bőrét viszi a színpadra”, nem szabad elfeledkeznünk a színház „sokSZÍNűség” irányából való értelmezéséről sem. Tehát, a színháznak nevezett rendszer, lehet bármilyen, alternatív vagy kommersz, kőszínház vagy vándortársulat, mindenképp több összetevőből keletkezik. Tehát a díszlet, a jelmez,

► Az OISTAT régi és új elnöksége, a titkárság munkatársai és a WSD szervező csapata

WSD kontra PQ

A nagy múltú Prágai Quadriennálé díszlet- és jelmezkiállítás jelentős anyagi megterhelést ró a résztvevőkre. A távoli országok számára a szállítási költségek hátrányosan nagyok. A díszletek, jelmezek kiállítása nem tudja valóságúen visszaadni az előadásban betöltött szerepüket, a színpad-világítási és hangfolyamatokat – a hagyományos módon – aligha lehet bemutatni. Ezért vetette fel 2003-ban a *Világ Színpadi Látványtervezése* (WSD) nemzetközi seregszemle gondolatát Eric Fielding amerikai díszlettervező, egyetemi tanár. Az internet lehetőségeit kihasználva született meg – 2005-től négyéves periódusban – az új pályázati rendszer. A világ bármely részén dolgozó színházi tervezők elektronikus formában küldik be fotó-, videoklip-dokumentációikat munkájukról. A nemzetközi szaktekintélyekből álló zsűri a beérkezett pályázatokból választja ki azokat a művészeket, akik részt vehetnek a fotókból, videoprezentációkból, makettekben álló – alacsony költséggel megrendezhető – kiállításon. Ebből a gazdag anyagból a díszlet-, jelmez-, világítás- és hangtervezés, interaktív és új médiák alkalmazása, performance-ok látványtervei, installációk, valamint színházépítészet kategóriákban jutalmazták a legjobb alkotókat.

a fény, a videó, a hang, a zene, a kép mind-mind ugyanúgy szereplői, ha tetszik, „SZÍNEI” egy-egy produkciónak. Mint ahogy a fehér fény színekre bomlik, ha egy prizmán tör keresztül. Peter Brook híres mondatát is – bár első olvasatra lecsupaszítva mondja el a színházhoz szükséges „kellékeket” – felbonthatjuk alkotóelemekre. Ott van

mindjárt a tér. „Vehetek akármilyen üres teret...” Az akármilyenben benne van annak lehetősége, hogy mi határozzuk meg eme „üres tér” tulajdonságait. Ebben benne van minden. „Valaki keresztül megy ezen...” Ez a SZÍN-ész. Angolul actor, vagyis „cselekvő”. Ez a valaki szintén a lehetőségek végtelenségét jelenti. Meghatározhatjuk,

hogy mit visel, hogyan látszódik, milyen megvilágításban, milyen hangon szólal meg stb. Ezzel a szellemmel a tudatunkban felállított kényszeres határok technikus, művész, alkotó vagy „háttér-dolgozó” között értelmetlenné szublimálódnak. Ezért, amit mindenképp mint meghatározó élményt szeretnék továbbadni itt, mint az OISTAT rendezvényén tapasztalt szellem egy-egy fontos elemét, az:

- egy más megismerésének vágya
- sokSZÍNűség iránti nyitottság
- elhinni önmagunkról, hogy mindnyájan egy rendszernek vagyunk a fontos elemei.

„Ha pedig az egész egy tag volna, hol volna a test? Így azonban sok tag van ugyan, de egy test. Nem mondhatja pedig a szem a kéznek: Nincs rád szükségem; vagy viszont a fej a lábknak: Nem kelletek nekem. Sőt sokkal inkább, amelyek a test legerőtelenebb tagjainak látszanak, azok igen szükségesek...”¹

Jó ennek az élő, nagy nemzetközi családnak az egyik tagja lenni...

EGYED ZOLTÁN

¹ Korinthusbeliekhez írt I. levél 12. rész, 19–22